

van F_2 , die in iets meer dan 2 maanden volwassen waren, terwijl geen enkele rups van F_1 de minste neiging vertoonde haar groei te bespoedigen. Dit verschijnsel is in volkomen tegenspraak met de talrijke ervaringen, die Pictet bij zijn vele *quercus*-kweeken opdeed en is voor mij onverklaarbaar. Volgens de onderzoekingen van den Zwitserschen bioloog is de eigenschap van de *quercus*-rupsen om in het najaar te gaan overwinteren, zoo vast in de soort verankerd, dat zelfs het verblijf in een verwarmde ruimte en overvloed van voedsel daar geen verandering in kunnen brengen. Wel echter duurt de winterslaap der aldus overwinterde rupsen korter en ontwaken verscheiden reeds in Januari en Februari en spinnen zich in Mei in. Van een paartje dezer vroege dieren kweekte Pictet verder en bij elke volgende generatie bleek het aantal rupsen, dat geen winterslaap meer hield, gestegen te zijn, totdat in de F_6 -gen. vrijwel alle dieren doorgroeiden. Wat Pictet dus pas in de zesde gen. lukte in een verwarmde ruimte, vond bij mijn kweek zonder forceeren (integendeel!) en zonder selectie al in de F_2 -gen. plaats, terwijl de doorgroeiende rupsen bij Pictet bovendien veel meer tijd dan 2 maanden noodig hadden om hun vollen wasdom te bereiken.¹⁾ Het is mij niet gelukt opheldering over het merkwaardige gedrag van mijn rupsen te krijgen. Een poging, om Pictet's meening hierover te hooren, had helaas geen resultaat. Mogelijk heeft mijn brief nooit Genève bereikt.

Zusammenfassung. Die Nachkommen eines im 1940 bei Epen (holl. Süd-Limburg) gefangenen ♀ kamen teilweise ganz normal im 1941 aus der Puppe (6 ♂ ♂ und 6 ♀ ♀), während die meisten als Puppe überwinterterten und im Juli 1942 den Falter lieferten (13 ♂ ♂ und 8 ♀ ♀). Etwa 70 Raupen, welche von 2 ♀ ♀ und 2 ♂ ♂ der letzten Gruppe herrührten, wuchsen mit Ausnahme von 2 so schnell, dass sie in wenig mehr als zwei Monaten erwachsen waren, obschon sie so kühl als möglich gezüchtet wurden, und verpuppten Anfang November 1942. Alle Puppen überwinterterten und lieferten im Juli 1943 insgesamt 57 normale Falter, 26 ♂ ♂ und 31 ♀ ♀. Der Verfasser wurde in seiner Vermutung, dass die Überwinterung der Puppe (bisher in Holland nur ausnahmsweise und nur bei ♀ ♀ wahrgenommen) erblich bedingt sei, durch diese Zucht sehr bestärkt. Das schnelle Wachstum der Raupen, völlig im Widerspruch mit den Erfahrungen Pictets, ist dem Verfasser unerklärlich.

Amsterdam.

B. J. LEMPKE.

Nog eens *Mellinus compactus* Handl. (Hymen., Sphegid.).

In Ent. Ber., deel XI, no. 247/249, p. 82—83 vermeldde ik de vangst van een tweetal ♂ ♂ van *Mellinus compactus* Handl., beide in mijn tuin te Oegstgeest, resp. op 9 en 12 Augustus 1941. Niettegenstaande ijverig zoeken, ook in het volgend jaar en in 1943 gelukte het mij niet nog meer exemplaren van deze soort op de oorspronkelijke vindplaats te bemachtigen. Groot was echter mijn verbazing, toen ik bij het prepareren van eenige Hymenoptera, die ik op 26 Augustus van dit jaar in den Leidschen Hortus ving, ontdekte, dat zich daaronder weer een ex. van *M. compactus* bevond, deze keer een ♀.

Met het ex. van Van der Vecht uit Den Haag is dit het tweede in Nederland gevangen ♀ en hoogstwaarschijnlijk het derde vrouwelijke ex. waarvan de vindplaats met zekerheid vaststaat (Henrichemont, dep. Cher, Frankrijk; Den Haag; Leiden).

Het dier komt geheel met de door Handlirsch in Sitz, ber. d. kais. Akad. Wiss., Math.-Naturw. Classe XCVI, 1. Abt., 1888, p. 284—285 (niet XCV, 1887, zooals in mijn vorige artikel staat) gegeven uitvoerige beschrijving overeen en laat duidelijk de door hem opgesomde verschillen met *M. arvensis* L. zien. Evenals bij de mannelijke ex. vertoont ook hier het eerste achterlijfssegment aan weerszijden iets voor het midden een veel duidelijker tandje dan bij *M. arvensis* aanwezig is. Zooals ik reeds vroeger vermeldde wordt dit tandje door Handlirsch noch bij *M. compactus*, noch bij *M. arvensis* afgebeeld. Ook zijn het tweede en derde achterlijfssegment korter en breder dan bij *M. arvensis* het geval is, waardoor het achterlijf, nog duidelijker dan bij het ♂, een minder slanken indruk maakt. Is het achterlijf bij *M. arvensis* min of meer langwerpig ovaal in omtrek, bij *M. compactus* is het eerder breed ovaal.

Het feit, dat het ♀ behalve de door Handlirsch opgegeven kenmerken ook

¹⁾ A. Pictet, Recherches expérimentales sur l'hibernation de „*Lasiocampa quercus*”, Bull. Soc. Lép. Genève, II, p. 179—206, 1913.

weer de duidelijke tand aan het eerste achterlijfssegment vertoont benevens het kortere en bredere tweede en derde achterlijfssegment, versterkt mij in de meening, dat *M. compactus* werkelijk een goede soort is.

Oegstgeest, October 1943.

S. J. VAN OOSTSTROOM.

Limnophiliden legsels buiten het water.

Op pag. XII van het Verslag v. d. 71e Wintervergadering der N.E.V. (T. v. E. LXXXI. 1938) staat, dat ik een foto van een Limnophilidenlegsel toonde, dat gevonden werd op een blad buiten het water. Nog altijd zijn dergelijke vondsten zeer zeldzaam, vandaar dat ik hier bijeenbreng wat ik kon opsporen. Prof. de Meijere verhaalde op een afdeulingsvergadering, dat ook hem eenmaal een dergelijk legsel gebracht was.

In de Levende Natuur vond ik twee notities, die ook hiertoe kunnen behooren. 1e B. J. Roskott „Een paar vondsten”. Lev. Nat. 2 Jg. 1897/8 Afl. 10 Dec. 1897, p. 229. Deze schrijft: „Het tweede vind ik haast nog opmerkenswaardiger. Dit vond ik op het blad van een hazelnoot. Een stukje kikkerdril zou men zeggen door een paar draden op het blad bevestigd. De eitjes zijn echter veel kleiner dan van de kikker. Jammer dat het blad zoo verdord is, nu is de eigenaardige vasthechting door de draden niet goed meer te zien”.

Het komt mij voor dat deze vondst, waarvoor men toen geen verklaring kon vinden, wel slaat op een Limnophiliden legsel. Er is toen blijkbaar, niet denkende aan het verband, niet vermeld of de vondst ver van het water werd gedaan. De bevestiging door draden is wat vreemd. Zou dit juist gezien zijn?

Een tweede geval waar door kweek vastgesteld werd, dat men met Limnophiliden eieren te doen had, werd gepubliceerd door S. Leefmans.

Leefmans was op de bovengenoemde Wintervergadering wel aanwezig, maar zijn eigen vondst kwam hem toen blijkbaar niet meer in herinnering. Dit legsel werd midden op het land gevonden, ook op een blad, ver van alle water en zou zeker mislukt zijn na het uitkomen.

De larvenkweek heeft toen echter geen resultaat gehad tot vaststelling van de soort. Men vindt het in de Levende Natuur 13: Jg. 1908/9 Aflev. 5 Aug. 1908, p. 96. „Entomologische Brokstukjes. I. Een vreemd natuurobject”.

Ten slotte vermeldt T. A. C. Schoevers talrijke legsels van waarschijnlijke Limnophiliden-larven op Rhododendron bladeren, Sept. 1941 te Laren (N.-H.). Deze keer waren de legsels juist op de bladeren der takken die boven het water hingen. Zie verslag 3e Herfstvergadering der N.E.V. 1941, verschenen in het Tijdschrift v. Entomologie LXXXIV, Juni 1942 p. XI.

Bergen, (N.-H.).

D. MAC GILLAVRY.

Nachtvlinders op de traan-oogen van paarden.

Aan het slot van zijn voordracht op het Intern. Entom. Congres te Berlijn 1938, vermeldt C. Fiebrig (Verh. d. VII intern. Kongr. f. Entomologie Vol. II. Skizzen aus dem Insektenleben in Paraguay, pp. 1097—1105. Taf. 115—121. 1939) op p. 1105: „Als unvergesslicher Eindruck wird jedem Reisenden in Erinnerung bleiben das gespensterhafte Aussehen seines Reittieres des Nachts, dadurch hervorgerufen, dass eine schneeweisse Schmetterlings-Art — vielleicht eine grosse Tineide — gleich einem Ringe die Augen des Pferdes umgibt, das Tränenwasser gierig aufsaugend; daher vielleicht der indianische Ortsname „Cabayú-nambé” (= Pferdeschmetterling) in dem subandinischen Gebiet des Chaco, am oberen Pilcomayo (Taf. 120, Fig. 21).”

Reeds vroeger, in het Bull. d. l. Soc. ent. d. France 1911 No. 6 pp. 118—119, geeft J. de Joannis het verslag van eene dergelijke observatie gedaan door zijn neef L. de Joannis, tijdens een tocht naar Sigüiri (Haute-Guinée) in 1910. In: „Observations sur les mœurs de quelques Noctuidae (Acontianae) et description d'une espèce nouvelle” schrijft deze op p. 116—7 „et j'ajouterai des observations assez curieuses qu'il a eu l'occasion de faire sur les mœurs de deux espèces, de la même sous-famille, appartenant au genre *Arcyophora*.”

Het betrof twee Noctuiden, door Hampson gedetermineerd als *Arcyophora longivalvis* Gn. beschreven uit Port Natal en later ook geconstateerd uit Aden en N'Gamiland en *A. Zanderi* Feld. beschreven uit Abessinië; beide tot de sous-famille *Acontianae* behorende.

In dit geval werden de paarden er 's avonds tegen 11 uur gedurende een half uur